

EDÀANIGHQ EHTL'È WEXEGIHDZAA WET'A?À?

Giant Mine ts'q nıhts'ì ahsı̄lì nezı̄lì gha wexòedı la, wegondı nàgehtsı wet'à akø ndè k'e eghàlagìde, døne gixìdı sò eyixè ndè sìi wexòedı sò gılwø.

Dìi nıhts'ì wexòedı wegondı nàgehtsı gha nàowo giıtø. Asìi jle t'a sìi wet'a?a hot'e sìi, nıhts'ì dii nàgehtsı wet'à ahsı døne gha eyıts'q ndè gha wets'ahòejì nìi gha wek'ejø.

Asìi sìi nechàlea wek'ahòeta

Asìi sìi nechàlea wek'ahòeta ts'edi nıdè 100 µm wek'a?j awèts'edi (døne wekwighà lajcho). PM10 eyıts'q PM2.5 asìi sìi nechàlea wek'ahòeta lanı awèts'edi. Godzehdè yìi ts'eji dè, wet'à godzehde tsiwi ha dile, wet'à eyats'ihle ha dile.

PM10 eyıts'q PM2.5

PM10 ehtl'èwà 10 microns wek'a?j lajcho hot'e (µm-sìi nechàlea hot'e), ahsı ts'q ade ha dile, asìi ts'q hanì-le dè tilı ts'q ehtl'è, eyit'ì, PM2.5 wek'a?j 2.5 wek'a?j hot'e, satsombehchij ts'q tlehtsı ade ha dile hanì-le dè, ts'o ts'q lo. Dìi hanı nàke wet'à ts'eji dè wet'à godzehdè wexidi ha dile.

PM10 ts'q asìi iichi dè ehtl'è 10 µm wek'a?jacho hot'e. Asìi mohdaà ladı wek'ahòeta sìi ehtl'è 2.5 µm wek'a?jacho hot'e.

Dìi asìi hazho wexegihdzaá wegondı edàgogedı?

Dìi asìi sìi nechàlea wek'ahòeta dè eyıts'q PM10 ts'q deè?q at'l dè, Giant Mine senàdle la wek'e eghàlagìde dedı gits'q hòelı t'à akø eghàlagìde wets'ih?q hot'e neè gedı ha dile. Hanı nıdè,

ehtl'è dàedih haale gha segele ha, ti t'a wek'e lagehtl'ì ha, wet'à ehtl'è dàedih haale asìi ehtl'è wek'e agele ha, hanì-le dè qhk'ea akø døne eghàlagìde-le agogele ha.

Ahsı nıhts'ì nezı̄lì gha wexòedı eyıi Giant Mine la zø wet'à nıle, goök'q wet'à sìi ade ha dile. Dechıta goök'q nıdè, edàatlı iıtä sìi ldoò hot'e nıdè, akø døne eghàlagìde sìi, eyıi Giant Mine la edàanı eghàlagìde sìi nezı wexòegihdi ha.

GNWT gits'q wet'à satsq nıhts'ih wexogihdi wegondı.

Dìi wet'à asìi wek'axoeta wek'e ahle hanì-le dè iżħi nıhtl'è wek'ata hanì-le dè jo wek'ata AQM.ENR.GOV.NT.CA

WEGONDÌ DEÈ?Q WEK'EASHQ HA DAHWHQ DÈ

Wet'à Gots'ende: 867-669-2426 Web: www.giant.gc.ca Twitter: @GiantMine

Dìi wegondı achı nèahtl'è ha dahwq dè, jo gits'q gahde: CommunicationsPublications@aadnc-aandc.gc.ca
www.canada.ca/indigenous-northern-affairs | 1-800-567-9604 | TTY only 1-866-553-0554
QS-6391-500-WD-A1 | Nıhtl'è: R74-49/2-2018R-PDF | ISBN : 978-0-660-26254-3

©Her Majesty the Queen in Right of Canada, 2018.
Dìi wegondı Kwt'j k'e at'l'è eyıts'q Mqla yati k'e at'l'è, dìi nıhtl'è wet'la Giant Mine Remediation Project - Air Quality Monitoring/ Projet d'assainissement de la mine Giant : Surveillance de la qualité de l'air.

Canada

Nıhts'ì Ahsı̄lì Nezı̄lì Gha Wexòedı: Giant Mine ts'q nıhts'ì ahsı̄lì nezı̄lì gha wexòedı la, wegondı nàgehtsı wet'à akø ndè k'e eghàlagìde, døne gixìdı sò eyixè ndè sìi wexòedı sò gılwø.

Dìi nıhts'ì wexòedı wegondı nàgehtsı gha nàowo giıtø. Asìi jle t'a sìi wet'a?a hot'e sìi, nıhts'ì dii nàgehtsı wet'à ahsı døne gha eyıts'q ndè gha wets'ahòejì nìi gha wek'ejø.

Canada

SATSQ WET'À NIHTS'Ì WEXIÌDZAÀ WHELA K'È

Tsòti/Niven

Ndè wek'ahöeta nàowo hòlì hò Giant Mine ndè senàgeh?i dò ts'ò dìi hagedi, Niven Lake gà done nàdè neèt'á, akò nihts'ì wexòedi satsq whela ahle gogedi. Niven Lake Giant Mine gà gojwa-le ts'!ñò, akò satsq wet'à nihts'ì wexiìdzaà whela ahle gogedi.

Dò la k'e eghàlaèdè, eyits'ò Sòombak'è ts'ò kota k'aàdè Moyle Park gihchì, lða akò asì hohiè dè wexiìdhaà gedì t'á akò ndè gihchì eyits'ò nihts'ì wegondi gihchì sìi wìjdi ha eyixè satsq kò sìi nezì wexòedi ha sìi gihchì. Eyixè, adì dìi satsq wet'à nihts'ì wexiìdzaà whe?ò sìi, kò hanì-le dè akò asìi whela wexiìdhaà t'á akò niit'ò. Giant Mine senàdle la, akò ndè sìi wenàt'ì adle gha sìi sòombal negìla

Ndilq

Ndilq gà satsq whe?ò adle sìi, adì whe?ò weghà satsq ɬadì agìlì, wet'à deè?ò nezì etle gha ɬadì àdlà. Sòombak'è Goòt'ì dedì t'á adì whe?ò dè nezìa gedì t'á akò niit'ò. Done nàowo ghà, edàanì nihts'ì wek'èeweëts'ì ghà, adì t'á deè?ò nezì whe?ò gha gedì t'á àdlà.

Tìndeè Elà T'á K'egere?è K'è
Sòombak'è gà gojwa-le eyits'ò kota Sòombak'è gogà gojwa-le ts'!ñò dìi elà teè nàts'etì k'è gihchì. Sòombak'è eyits'ò kota gots'ò gojwa-le xè akò deèchà xè nihts'ì nàtso-le t'á done gigha nezì.

Deè?ò nihts'ì wexòedi gha agìlì
Done dìi la wek'è eghàlagide sìi, kota nihts'ì esàwòdech'aa gedì t'á dìi hanì sìi weghàlagedi ha:

- Ahsì ndè k'e ehtl'è wek'èeweëts'ì niì gha wek'agehta ha
- Nihts'ì tich'ìi wek'è adech'aa, weka asìi teè whehchì adle ha
- Dzèqè tajat'è edàanì nihts'ì wek'èeweëts'ì gha wexòegihdi ha
- Dzèqè tooghà adì Giant Mine wek'ambaà nihts'ì wexiìdzaà gedì jìè sìi, nàgòeyì ts'ò wexòedi ha eyit'axqò tich'ìi whekò sìi weka asìi whehchì agele ha
- Ndè goka ehtl'è sìi egòqch'aa, timbehchì ts'atà whetq adle ha, wet'à ndè k'e tì fagehti'ì ha

Dìi la asìi mohdaà wexègihdzaà, nihts'ìi wek'èeweëts'ì, nàedìlì, satsq eyits'ò kò wetq whela nàedìlì t'á hòlì, dìi hazhò wegondi nàgehtsì sìi Giant Mine weghàlagide dìi hanì wegondi t'á gits'adi ha:

- Nihts'ìi wek'èeweëts'ì wegehtl'è wexòegihdi ha
- Akò ndè k'e nihts'ìi wexiìdich'aa
- Giant Mine k'e eghàlagide wet'à nihts'ìi wek'èeweëts'ìi ts'ò at'l gha wek'agehta ha
- Nihts'ìi wek'èeweëts'ìi wet'à hòt'ne gik'èzhò dè, weghò edàgele ha wegògih?à ha

Giant Mine ndè k'e wemqo dìi hanì satsq whela.

Dìi la sìi asìi tai ts'ò nihts'ìi wexòedi ts'òhk'è weghàlada hòt'è:

- Kota tai ts'ò dìi nihts'ìi wexòedi satsq gohlì wet'à kota nihts'ìi wexòedi hòt'è (Ndilq, Tsòti akò done nàdè k'è eyits'ò Great Slave Sailing Club) akò nihts'ìi wexègihdzaà ha eyits'ò kota nihts'ìi wek'agehta ha eyits'ò kota gombaà nihts'ìi nezìlì gha wek'ahöeta ha.
- Giant Mine ndè wek'ambaà nihts'ìi wexiìdzaà ha satsq whela ageh?ì t'á wexòedi.
- Adì done eghàlagide gimpò satsq wet'à nihts'ìi wek'èeweëts'ìi wexègihdzaà whela agìlì, C-Shaft ndè got'ìa ts'ò niit'ò wet'à done eht'aànælele satsq nàgìla hò, eyii lanì done eghàlaedè gimpò satsq whela agìlì.
- Dìi satsq hazhò negìla sìi, dìi la Giant Mine weghò nàget'è ts'ò whela ha.

AYÌI WEXÈGIHDZAÀ?

Edàgòt'ì

EHTL'È

Ehtl'è tai ka?a ts'ò netlò nàgehtsì:

- 100 µm wek'a?ì (done wek'wighà jìè lajcho)
- 10 µm wek'a?ì
- 2.5 µm wek'a?ì
- Dìi wegondi deè?ò dahwò dè, nihtl'è dawhechì weghàda "Nihts'ìi Ahsìi Nezìli Gha Wexòedi: Edàanighò ehtl'è dàedih wexègihdzaà wet'a?à?"

TLEHTSÌ LANI

Niven Tì nihts'ìi wexòedi satsq whe?ò sìi tlehtsì lanì nihts'ìi yìi weghòlì wexègihdzaà, qhk'èa satsqmbehchì ts'ò tlètsì sìi at'l.

Tai dzèqè taf'te

NÀEDIÌLÌ EYITS'Ò SATSQ KA?A

Wet'à nàedìlì wexè?ìidzaà sìi eyits'ò PM10 ts'ò nàgehtsì sìi wek'axòetà kò nàedìlì edàatlò gohlì wexègihdzaà, eyits'ò wegondi nàgehtsì sìi satsq ka?a edàatlò weta gohlì sahxì lanì, satsq degòa lanì eyits'ò satsq gohlì niì gha wek'axòeta.

KÒ WETQ WHELA SÌI WETS'ÀXÒEJÌ GOHT'Ò

Satsq wet'à kò wetq whela yìhchì gha dìi satsq weyìi nihts'ìi at'l ghà kò wetq whela gik'ata, asìi sìi nechàlea weghàgenda satsq t'á gik'agehta t'á gihtà.

Dìi dehtl'è eyits'ò dehmbaà satsq nihts'ìi wexè?ìidza hòt'è eyits'ò Niven Lake satsq nihts'ìi xè?ìidza whe?ò sìi xè etle.

Nihts'ìi xè?ìidza satsq whela sìi, dìi hanì goyìi wegaht'ì, BAM wet'à nihts'ìi hòt'è eyits'ò gots'ohs'ò whela sìi yiixè ?ìidza hòt'è (PM10 eyits'ò PM hòt'è). Dìi satsq wet'à nihts'ìi weghàgenda eyits'ò wek'agehta hòt'è.

Dìi Great Slave Sailing Club kò weka satsq wet'à edàanì nihts'ìi wegondi ?ìchì wexòegihdi. Nihts'ìi weyiewì dè, wet'à nihts'ìi edàehdi wek'ègezho.

GOTS'JHTS'Ò NÀGÒTS'EHNEÈ TS'Ò:

- Nihts'ìi hazhò hòt'ìi wexè?ìidza dè, hazhò hòt'ìi ayeh?ì.
- Dìi BAM yixoeħdi hòt'è. Sadzeè taf'te PM10 wexè?ìidza. Dìi BAM ekoöt'ìi nihts'ìi wexè?ìidza xè dek'enèyett'è, edàanì asìi nechà wegħàlada dè, hanì satsqon wexègiżdà.

- Dìi wet'à sadzeè yixoeħdi sìi wet'à ido nàtsoò ts'ò whetq ayeh?ì. Dzèqèħha tooghà ette xè tai dzèqè wetat'è wegondi nàgehtsì.

